

[Margrete Auken]

min tale, ville han vide, at jeg i begrundelsen omtalte bispeerklæringen af 31. marts og sagde, at den i punkt 4 viser sig at være meget uklar. Så sagde jeg, at ministeren i første omgang klargjorde den ved at skelne mellem det tjenstlige og det forkyndelsesmæssige tilsyn. Siden hen har det vist sig, at ministeren har gjort alt til noget tjenstligt.

Jeg tror i og for sig, at hr. Niels Helveg Petersen har ret i, at hr. Povl Brøndsted og jeg et eller andet sted er enige – vi har jo i meget høj grad fælles rødder. Men sagen er altså bare, at hr. Povl Brøndsted går uden om debatten med mig, og det er det, der er så ærgerligt. Det gør hr. Niels Helveg Petersen altså også lidt, men o.k. Det er sådan en skam, at vi ikke her får en rigtig snak om noget, som ikke er en selvfølge, og som ikke bare kan ligge i et arrangement: sikringen af den kirkelige frihed til at kritisere bl.a. hr. Niels Helveg Petersen, hr. Povl Brøndsted og mig.

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg vil allerførst benytte denne lejlighed til at komplimentere ministeren. Jeg synes, at en forespørgsel, der kunne fortolkes på mange forskellige måder og kunne have mange forskellige motiver, har fået et værdigt og sagligt svar. Derved er der givet nogle oplysninger, som i høj grad kan være til brug for debatten i fremtiden. Jeg vil også gerne lidt forsinket sige, at jeg samtidig vil udtale min dybe respekt for den dygtighed, hvormed ministeren stod en situation igennem, som jeg flere gange har sagt jeg ikke havde fremkaldt – det var andre, der havde klaget – men som jeg i hvert fald følte at ministeren virkelig handlekraftigt og samtidig med bevarelse af hele venstres grundlæggende syn stod igennem.

Om debatten her gælder efter min opfattelse, som det har været gældende for den debat, der i det hele taget er ført, at den er præget af den uklarhed, der opstår ved, at man blander ordet forkyndelsesfrihed sammen med ytringsfrihed. Det er to helt forskellige ting. Forkyndelsesfriheden står der ingen steder noget om, men den forudsætter jeg man selv finder ud af i kirkelige kredse hvad der skal forstås ved.

Men ytringsfriheden står der mange ting om mange steder, og her kommer præsten

ind i billedet, og det er jo det, forespørgslen gælder. Hvor er præstens ytringsfrihed? Der er for det første hans ytringsfrihed som borger i landet. Det er klart, han må ytre sig som alle andre, og her er han begrænset af injurielovgivning og forskelligt andet. Det er de eneste begrænsninger, der er for ham som borger i landet, så når præsten skriver læserbreve eller deltager i den politiske agitation osv., er han fuldstændig frit stillet som enhver anden borger her i landet.

Det næste er hans situation som præst. Der er han bundet af det, som man kalder forkyndelsesfriheden, og det skal jeg ikke blande mig i, det er biskoppen osv., der afgør det. Der har han altså ikke fuld ytringsfrihed, for han er bundet af, at han er søgt ind i et kald, hvor man forventer ganske bestemte ting af ham – ikke ganske ubestemte ting; må jeg skynde mig at sige efter at have fulgt debatten et stykke tid – men i hvert fald er han her undergivet, hvad biskoppen måtte sige om det dér, og så er det færdigt.

Men nu kommer det afgørende: præsten er tjenestemand og dermed underkastet alle de samme bindinger som andre tjenestemænd. Der er her ikke forskel på en præst, en skolelærer, en politibetjent, en, der er ansat på et kommunekontor som socialvejleder, og andre. Jeg skal slet ikke gå ind på den aktuelle sag. Den er heldigvis diskuteret i 3 måneders læserbreve i aviserne, så den har folk forstået, den er gået helt hjem. Men derimod er der grund til at fastslå, når vi skal udtale os om dette, at vi forventer af en tjenestemand, at han, så længe han udøver sit hverv, lader være med at påvirke folk med sine politiske holdninger. En politibetjent kan stille ubehagelige spørgsmål til mig om, hvorfor jeg kører for langsomt på en motorvej. Det har han lov til, det er i orden, men hvis han angiver, at jeg i øvrigt har valgt et helt forkert politisk parti osv., skal jeg sørge for, at det kommer ham dyrt at stå som tjenestemand, at han blander sig i min politiske opfattelse; ingen politibetjent ville drømme om det. Det samme må gælde en lærer i en skole; han kan i sin fritid, når han er kommet hjem kl. 2, skrive alle de læserbreve, han har lyst til, men sin politiske overbevisning hænger han ude i garderoben sammen med sin overfrakke og sin madpakke, inden han går ind og for kommunens og statens penge begynder at undervise børn i det, som han er